

WOJEWODA PODKARPACKI

35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15

P-II.4131.2.316.2024

Rzeszów, 2024-09-04

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 609 ze zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

uchwały Nr IV/25/24 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 31 lipca 2024r. w sprawie zmiany Uchwały nr LXIII/515/23 Rady Miejskiej w Baranowie Sandomierskim z dnia 28 września 2023r. w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy uzdolnionym uczniom pobierającym naukę w szkołach prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski

UZASADNIENIE

Rada Miejska w Baranowie Sandomierskim podjęła w dniu 31 lipca 2024 roku uchwałę Nr IV/25/24 zmieniającą uchwałę nr LXIII/515/23 z dnia 28 września 2023r. w sprawie określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy uzdolnionym uczniom pobierającym naukę w szkołach prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski.

Przedmiotowy akt został doręczony Wojewodzie Podkarpackiemu w dniu 8 sierpnia 2024r. Po dokonaniu jego analizy organ nadzoru stwierdził, że postanowienia zawarte w załączniku do uchwały, którym jest „Regulamin przyznawania stypendium Burmistrza Miasta i Gminy Baranów Sandomierski w ramach Programu wspierania edukacji uzdolnionych uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski”, zwany dalej Regulaminem, naruszają w sposób istotny przepis art. 90t ust.4 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024r., poz. 750 ze zm.), zwanej dalej u.s.o.

I tak, przepis art.90t ust. 4 u.s.o. stanowi, że w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Przytoczony wyżej przepis zawiera zatem umocowanie dla organu stanowiącego gminy do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, bez względu na

miejsce zamieszkania, jak również do określenia form i zakresu tej pomocy, w tym stypendiów dla uzdolnionych uczniów oraz trybu postępowania w tych sprawach.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 6 lipca 2021r. sygn. akt: II SA/Ol 248/21, dokonując wykładni art. 90t ust.4 u.s.o. wyjaśnił, że „jedynym kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę wsparcia uzdolnionego ucznia. Powołany przepis nie wskazuje na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na promowanie uczniów. Rada gminy nie może więc wprowadzać żadnych innych, dodatkowych kryteriów (...). Szczegółowe warunki przyznawania nagród powinny być ustalone w taki sposób, aby zapewnić realizację wsparcia uczniów uzdolnionych za wybitne wyniki w nauce.”

Podobnie, w wyroku z dnia 22 lipca 2021r. sygn. akt: II SA/Ol 295/21 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie stwierdził, że: „Jedynym kryterium przyznania tej formy wsparcia powinno być uzyskiwanie przez uzdolnionego ucznia konkretnych osiągnięć i wyników w nauce. Żadne inne kryteria, poza tymi osiągnięciami, nie mogą stanowić podstawy przyznania tego rodzaju stypendium, a tym samym, nie mogą stanowić podstawy realizacji przez gminę zadania wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.”

W badanym Regulaminie zawarto jednakże postanowienia, z których wynika, że warunkiem nabycia prawa do stypendium za wybitne wyniki w nauce jest nie tylko uzyskanie przez danego ucznia określonej średniej ocen (powyżej 5,00). Dodatkowe kryterium przyznania wsparcia, o którym mowa w art.90t ust. 4 stanowi ustalana odrębnie dla każdej ze szkół prowadzonych przez gminę liczba uczniów uprawnionych do otrzymania stypendium.

W myśl bowiem § 3 ust.3 Regulaminu „Liczbę uczniów uprawnionych do otrzymania stypendiów określa się odrębnie dla każdej ze szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski, z zachowaniem następujących zasad:

- 1) proporcjonalności w stosunku do liczby uczniów uczęszczających do danej szkoły, zgodnie z którą, 50% ze wskazanej w ust.2 liczby uczniów stanowiącej 7% ogólnej liczby uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski, rozdziela się pomiędzy poszczególne szkoły, proporcjonalnie, poprzez odniesienie liczby uczniów uczęszczających do danej szkoły, do ogólnej liczby uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski. Uzyskane wartości zaokrąglane są zgodnie z zasadami matematyki;
- 2) proporcjonalności w stosunku do uzyskanej średniej skali staninowej przez uczniów danej szkoły, zgodnie z którą, 50% , ze wskazanej w ust.2, liczby uczniów stanowiącej 7% ogólnej liczby uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski, rozdziela się pomiędzy poszczególne szkoły, proporcjonalnie, poprzez odniesienie średniej staniny uzyskanej przez uczniów danej szkoły na egzaminach ośmioklasistów, na przestrzeni ostatnich trzech następujących po sobie lat, do sumy średnich stanin uzyskanych przez uczniów poszczególnych szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski. Uzyskane wartości zaokrąglane są zgodnie z zasadami matematyki; (...)”

W ocenie organu nadzoru przytoczone powyżej uregulowanie jest nieuprawnione.

Określone w § 3 Regulaminu zasady ustalania liczby uczniów uprawnionych do otrzymania stypendiów wprowadzają obowiązujący odrębnie dla każdej szkoły limit osób, które mogą uzyskać stypendium za wyniki w nauce, uzależniony od ilości uczniów szkoły w odniesieniu do liczby uczniów uczęszczających do szkół prowadzonych przez gminę oraz uwarunkowany średnią ocen uzyskaną przez uczniów danej szkoły na egzaminach ośmioklasistów na przestrzeni ostatnich lat w odniesieniu do średniej ocen uzyskanej przez uczniów poszczególnych szkół prowadzonych przez gminę.

W konsekwencji zawartego w uchwale unormowania konkretne osiągnięcia nie stanowią wyłącznej przesłanki uzyskania wsparcia, o którym mowa w art. 90t ust. 4 u.s.o., a nabycie prawa do stypendium przez ucznia danej szkoły jest uzależnione od okoliczności, na które nie ma on realnego wpływu, takich jak ilość osób uczących się w szkole, czy średnia ocen uzyskanych przez innych uczniów.

W świetle ugruntowanego orzecznictwa sądów administracyjnych niedopuszczalnym jest różnicowanie podmiotów systemu stypendialnego.

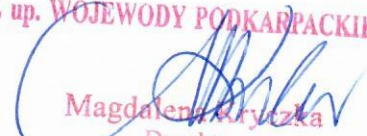
Przepis art. 90t ust. 4 jednoznacznie stanowi, że rada gminy jest uprawniona do określenia szczegółowych warunków udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego. W ramach przyznanej tą normą kompetencji nie mieści się zatem stanowienie regulacji prawnych określających zasady ustalania w poszczególnych szkołach prowadzonych przez gminę liczby uczniów uprawnionych do otrzymania stypendiów.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że realizując swą kompetencję stanowiącą, rada jest obowiązana uwzględniać wytyczne zawarte w przyznanym jej upoważnieniu. Nieprawidłowa realizacja normy kompetencyjnej stanowi istotne naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności takiej regulacji.

Uchwała podejmowana na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o. jest aktem prawa miejscowego, który jako powszechnie obowiązujący powinien być skierowany do mieszkańców gminy. Stąd też w przedmiotowej uchwale organ stanowiący powinien określić konkretne warunki, które dany uczeń powinien spełnić, aby uzyskać taką pomoc. Rada gminy nie jest natomiast umocowana do stanowienia zasad dotyczących ustalania liczby osób uprawnionych w danej szkole do uzyskania stypendium.

Wobec powyższego należało stwierdzić, że postanowienia Regulaminu regulujące materię dotyczącą przyznania stypendium za wyniki w nauce uczniom szkół prowadzonych przez Gminę Baranów Sandomierski naruszają w sposób istotny przepis art. 90t ust. 4 u.s.o. i orzec jak w sentencji.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul. Kraszewskiego 4A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

Z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Magdalena Kryzka
Dyrektor
Wydziału Prawnego i Nadzoru

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Baranów Sandomierski
2. Przewodniczący Rady Miejskiej

